

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4557

Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ)

Άρθρο 20. Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων

Κείμενο Παραγράφου	Περίληψη
<p>1. Οι εταιρικές και άλλες οντότητες που έχουν έδρα στην Ελλάδα ή ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα που φορολογείται στην Ελλάδα υποχρεούνται να συλλέγουν και να φυλάσσουν σε ειδικό μητρώο που τηρούν στην έδρα τους, επαρκείς, ακριβείς και επίκαιρες πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους τους. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν τουλάχιστον το ονοματεπώνυμο, την ημερομηνία γέννησης, την υπηκοότητα και τη χώρα διαμονής των πραγματικών δικαιούχων, καθώς επίσης και το είδος και την έκταση των δικαιωμάτων που κατέχουν. Συμπληρώνονται δε με κάθε αναγκαίο στοιχείο για την ταυτοποίηση του πραγματικού δικαιούχου. Το ειδικό αυτό μητρώο τηρείται επαρκώς τεκμηριωμένο και επικαιροποιημένο με ευθύνη του νομίμου εκπροσώπου ή ειδικώς εξουσιοδοτημένου προσώπου με απόφαση του αρμόδιου εταιρικού καταστατικού οργάνου και με την επιφύλαξη της παραγράφου 2, καταχωρίζεται στο Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων, με τη χρήση των κωδικών εισαγωγής της ηλεκτρονικής πλατφόρμας taxisnet, μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την ημερομηνία σταδιακής έναρξης καταχώρισης ανά είδος εταιρικής οντότητας που καθορίζει η απόφαση της παραγράφου 11. Η καταχώριση αλλαγών στα στοιχεία των πραγματικών δικαιούχων γίνεται μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την ημερομηνία επέλευσής τους.</p>	<p>Η υποχρέωση αφορά όλες τις εταιρείες που υποβάλλουν δήλωση εισοδήματος στην Ελλάδα. Αυτές με ευθύνη του νομίμου εκπροσώπου διατηρούν και καταγράφουν σε ειδικό μητρώο τις πληροφορίες αναφορικά με την ταυτότητα των πραγματικών δικαιούχων του. Τα δεδομένα αυτά καταχωρίζονται και στο Κεντρικό Μητρώο που έχει δημιουργηθεί στο taxisnet</p>
<p>2. Οι εισηγμένες εταιρείες σε ρυθμιζόμενη αγορά ή σε Πολυμερή Μηχανισμό Διαπραγμάτευσης τηρούν ως ειδικό μητρώο της παραγράφου 1 στην έδρα τους αρχείο γνωστοποιήσεων του ν. 3556/2007 (Α'91) και το επικαιροποιούν κάθε φορά που λαμβάνει χώρα γεγονός που γνωστοποιείται στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς σύμφωνα με τον ν. 3556/2007, χωρίς να απαιτείται η καταχώρισή του στο Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων</p>	<p>Οι εισηγμένες εταιρείες δεν έχουν υποχρέωση τήρησης του μητρώου.</p>
<p>3. Τα νομικά αυτά πρόσωπα και οντότητες χορηγούν τις πληροφορίες τόσο για το νόμιμο όσο και για τον πραγματικό δικαιούχο τους στα υπόχρεα πρόσωπα, όταν αυτά λαμβάνουν μέτρα δέουσας επιμέλειας, καθώς επίσης και στην Αρχή, τις αρμόδιες αρχές και τις εισαγγελικές ή άλλες αρχές με ερευνητικές ή ελεγκτικές αρμοδιότητες στον τομέα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, ύστερα από αίτημά τους.</p>	<p>Όλες οι εταιρείες έχουν υποχρέωση όταν του ζητηθεί από την Λογιστική Εταιρεία (ΑΡΤΙΟΝ για τους πελάτες μας), όλα τα δεδομένα του μητρώου να τα χορηγούν σε αυτή.</p>
<p>4. Στη Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων (Γ.Γ.Π.Σ.) δημιουργείται, με χρήση διαδικτυακής ηλεκτρονικής εφαρμογής, Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων, το οποίο συνδέεται ηλεκτρονικά με το Α.Φ.Μ. κάθε νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας και για το οποίο η Α.Α.Δ.Ε. διαθέτει τα απαραίτητα στοιχεία από το φορολογικό μητρώο κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων. Η Γ.Γ.Π.Σ. σχεδιάζει, αναπτύσσει και λειτουργεί παραγωγικά, πληροφοριακό σύστημα και διαδικτυακές εφαρμογές για την υλοποίηση του Κεντρικού Μητρώου. Η είσοδος στο πληροφοριακό σύστημα γίνεται με την εισαγωγή των κωδικών του φυσικού ή νομικού προσώπου ή εξουσιοδοτούμενου αυτών, που παρέχονται από το Υπουργείο Οικονομικών σε συνεργασία με την Α.Α.Δ.Ε.. Η Γ.Γ.Π.Σ. μεριμνά ως φορέας παραγωγικής λειτουργίας για την εύρυθμη και ασφαλή λειτουργία του πληροφοριακού συστήματος που φιλοξενείται στις υποδομές της</p>	<p>Το Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων λειτουργεί με ευθύνη της Γ.Γ.Π.Σ.</p>
<p>5. Το Κεντρικό Μητρώο μπορεί, επίσης, να συνδέεται με το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, από το οποίο διατίθενται τα απαραίτητα στοιχεία για το νομικό πρόσωπο ή τη νομική οντότητα, καθώς και με τα</p>	<p>Το κεντρικό Μητρώο (taxisnet) θα διασυνδεθεί με το ΓΕΜΗ και τις λοιπές υπηρεσίες των διαφόρων υπουργείων</p>

<p>Αποθετήρια Τίτλων, ή και κάθε άλλο φορέα όπου τηρούνται πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους των εταιρικών και λοιπών οντοτήτων που έχουν έδρα στην Ελλάδα. Οι δημόσιες υπηρεσίες Υπουργείων, Ανεξάρτητων Αρχών και οι υπηρεσίες κάθε άλλου φορέα υποχρεούνται να συνεργάζονται με τη Γ.Γ.Π.Σ. και να παρέχουν τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την τροφοδότηση του Κεντρικού Μητρώου. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης μπορεί να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα σχετικά με τη σύνδεση του Κεντρικού Μητρώου με τα στοιχεία του Γ.Ε.ΜΗ..</p>	<p>που διαθέτουν σχετικές πληροφορίες ώστε αυτόματα να ενημερώνονται πολλές από τις απαραίτητες πληροφορίες.</p>
<p>6. Πρόσβαση στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων έχουν η Αρχή και οι αρμόδιες εισαγγελικές ή άλλες αρχές με ερευνητικές ή ελεγκτικές αρμοδιότητες στον τομέα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, των βασικών αδικημάτων και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας χωρίς κανένα περιορισμό, καθώς και οι αρμόδιες αρχές και τα υπόχρεα πρόσωπα αποκλειστικά στο πλαίσιο της εφαρμογής των μέτρων δέουσας επιμέλειας. Η Αρχή, και οι άλλες αρχές των άρθρων 6 και 9 διαβιβάζουν τα στοιχεία στις αντίστοιχες αρχές άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ύστερα από αιτιολογημένο αίτημά τους. Οι αρχές που έχουν πρόσβαση στο Κεντρικό Μητρώο, οι εποπτικές αρχές των υπόχρεων οντοτήτων, οι αρμόδιες αρχές που ασκούν καθήκοντα διερεύνησης ή δίωξης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, των συναφών βασικών αδικημάτων και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, υποχρεούνται να αναφέρουν στον Κεντρικό Συντονιστικό Φορέα και στη Γ.Γ.Π.Σ. οποιαδήποτε αναντιστοιχία εντοπίζουν μεταξύ των πληροφοριών σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο που τηρούνται στο Κεντρικό Μητρώο και των στοιχείων που βρίσκονται στη διάθεσή τους.</p>	<p>Πρόσβαση στο Κεντρικό Μητρώο θα έχουν: Α. η ΑΑΔΕ και οι εισαγγελικές αρχές, Β. τα υπόχρεα πρόσωπα (λογιστικές εταιρείες, τράπεζες, ορκωτοί ελεγκτές, συμβ/φοι) στα πλαίσια των υποχρεώσεων παροχής πληροφοριών για το ΕΧ Οι υπηρεσίες της Ελλάδας διαβιβάζουν τις σχετικές πληροφορίες του μητρώου στις αντίστοιχες του εξωτερικού μετά από σχετικό αίτημα τους.</p>
<p>7. Η πρόσβαση του κοινού στο Μητρώο της παραγράφου 4 είναι ελεύθερη μόνο ως προς τις πληροφορίες που αφορούν το ονοματεπώνυμο, την υπηκοότητα και το είδος και την έκταση των δικαιωμάτων που κατέχουν οι πραγματικοί δικαιούχοι, προκειμένου να αποφευχθεί η έκθεση του πραγματικού δικαιούχου σε κίνδυνο εξαπάτησης, απαγωγής, εκβιασμού, βίας ή εκφοβισμού και να επιτευχθεί η προστασία του αν είναι ανήλικος ή με άλλον τρόπο ανίκανος για δικαιοπραξία. Για την ανωτέρω πρόσβαση μπορεί να επιβάλλεται ειδικό τέλος που εισπράττεται με ηλεκτρονικό παράβολο, το ύψος του οποίου καθορίζεται με την απόφαση της παραγράφου 11.</p>	<p>Περιορισμένη πρόσβαση στο μητρώο θα έχει ο οποιοσδήποτε το επιθυμεί με την καταβολή ενός παραβόλου.</p>
<p>8. Η μη συμμόρφωση με την υποχρέωση της παραγράφου 1 συνεπάγεται τη δέσμευση χορήγησης αποδεικτικού έκδοσης φορολογικής ενημερότητας των υπόχρεων νομικών προσώπων και οντοτήτων. Η αρμόδια φορολογική διοίκηση και η Αρχή ενημερώνεται μέσω της διαδικτυακής ηλεκτρονικής εφαρμογής του Κεντρικού Μητρώου Πραγματικών Δικαιούχων με την παρέλευση εξήντα (60) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας της παραγράφου 1 για τη συμμόρφωση των υπόχρεων προσώπων.</p>	<p>Η μη κάλυψη των υποχρεώσεων ενημέρωσης του Μητρώου οδηγεί στην αδυναμία λήψης φορολογικής ενημερότητας.</p>
<p>9. Σε περίπτωση παράβασης της υποχρέωσης της παραγράφου 1, με απόφαση της Αρχής επιβάλλεται σε βάρος των υπόχρεων νομικών προσώπων και οντοτήτων πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ και τίθεται προθεσμία για τη συμμόρφωσή τους. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης ή υποτροπής, το πρόστιμο διπλασιάζεται. Το πρόστιμο αποτελεί έσοδο του Κρατικού Προϋπολογισμού και εισπράττεται, σύμφωνα με το ν.δ. 356/1974 «Περί Κώδικος Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων» (Κ.Ε.Δ.Ε., Α'90).</p>	<p>Η μη κάλυψη των υποχρεώσεων επίσης οδηγεί σε πρόστιμο 10.000€ και τον ορισμό νέας προθεσμίας που αν δεν τηρηθεί οδηγεί σε νέο πρόστιμο.</p>
<p>10. Τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί μπορεί να συνιστούν κοινά πληροφοριακά συστήματα τα οποία επιτρέπουν την καταχώριση, την ανταλλαγή και την αποθήκευση επαρκών, ακριβών και επίκαιρων πληροφοριών για τους νόμιμους και τους πραγματικούς δικαιούχους των νομικών προσώπων που είναι πελάτες τους, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που εδρεύουν στην αλλοδαπή. Για το σκοπό αυτόν, τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί μπορεί να ιδρύουν ειδικά νομικά πρόσωπα ή να αξιοποιούν υπάρχοντα νομικά πρόσωπα εξειδικευμένα στη συγκέντρωση, την επεξεργασία και τη διάθεση εμπορικών και διατραπεζικών πληροφοριών. Στα πληροφοριακά αυτά συστήματα πρέπει να παρέχεται πρόσβαση της Αρχής, της Τράπεζας της Ελλάδος, της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και των αρμόδιων εισαγγελικών ή άλλων αρχών με ερευνητικές ή ελεγκτικές αρμοδιότητες στον τομέα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της</p>	<p>Οι τράπεζες μπορούν να δημιουργήσουν κοινά πληροφοριακά συστήματα που θα λειτουργούν παράλληλα για την καλύτερη διαχείριση των σχετικών πληροφοριών. Στα συστήματα αυτά θα πρέπει να έχουν πρόσβαση οι διάφορες Αρχές, η Τράπεζα της Ελλάδας, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και οι εισαγγελικές αρχές αλλά ΟΧΙ οι λογιστικές εταιρείες.</p>

χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.	
11. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα σχετικά με την τήρηση και τη λειτουργία του Κεντρικού Μητρώου της παραγράφου 4, τον χρόνο, τον τρόπο και τη σειρά καταχώρισης σε αυτό των ειδικών μητρώων της παραγράφου 1 του παρόντος και της παραγράφου 1 του άρθρου 21, τη δυνατότητα συγκρότησης συνεργείων ελέγχου με προσωπικό των ελεγκτικών μηχανισμών του υπουργείου Οικονομικών για επιτόπιους ή τακτικούς ελέγχους, τη διασύνδεσή τους με τα Αποθετήρια Τίτλων και τα πληροφοριακά συστήματα της παραγράφου 10, τη διαδικασία ηλεκτρονικής εγγραφής αιτήματος χορήγησης πληροφοριών, την καταβολή τέλους για τα διοικητικά έξοδα διάθεσης των πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών ανάπτυξης και συντήρησης του Κεντρικού Μητρώου, την εξειδίκευση των τεχνικών λεπτομερειών για τη λειτουργία του συστήματος και κάθε άλλο σχετικό θέμα.	Αναμένεται η έκδοση απόφασης που θα καθορίζει τις λεπτομέρειες αιτήματος λήψης πληροφοριών από το Κεντρικό Μητρώο.
12. Με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. που εκδίδεται μέσα σε τρεις (3) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου μπορεί να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα σχετικά με την εντολή δέσμευσης και την άρση της δέσμευσης χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας.	
13. Η έναρξη παραγωγικής λειτουργίας του Κεντρικού Μητρώου Πραγματικών Δικαιούχων καθορίζεται με την απόφαση της παραγράφου 11. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών μπορεί να τίθεται εκτός λειτουργίας το πληροφοριακό σύστημα, ύστερα από αίτημα της αρμόδιας Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής Πολιτικής ή του φορέα λειτουργίας για λόγους συντήρησης, αναβάθμισης και προσαρμογής στις αλλαγές της νομοθεσίας για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο των εξήντα (60) ημερών ανά έτος. Κατά το διάστημα αυτό αναστέλλονται οι προθεσμίες υποβολής στο Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων.	

Αιτιολογική έκθεση:

Με το άρθρο αυτό ενσωματώνεται το άρθρο 30 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849. Η ανάγκη για ακριβείς και επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για τον εντοπισμό των εγκληματιών, οι οποίοι αλλιώς θα μπορούσαν να αποκρύπτουν την ταυτότητά τους πίσω από μια εταιρική δομή. Με τις διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 επιβάλλεται καταρχάς στα νομικά πρόσωπα και άλλες νομικές οντότητες που έχουν καταστατική έδρα στην Ελλάδα, να συλλέγουν και να φυλάσσουν επαρκείς, ακριβείς και επίκαιρες πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο τους και να χορηγούν τις πληροφορίες αυτές στα υπόχρεα πρόσωπα, όταν αυτά λαμβάνουν μέτρα δέουσας επιμέλειας, καθώς επίσης στην Αρχή, τις αρμόδιες αρχές, και τις εισαγγελικές ή άλλες αρχές με ερευνητικές ή ελεγκτικές αρμοδιότητες στο τομέα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, κατόπιν αιτήματός τους. Η τήρηση του ειδικού μητρώου γίνεται με επιμέλεια του υπεύθυνου εταιρικής συμμόρφωσης προκειμένου για εισηγμένες εταιρείες σε οργανωμένη αγορά ή σε Πολυμερή Μηχανισμό Διαπραγμάτευσης ή του αρμόδιου ανώτατου στελέχους διοίκησης ανάλογου τμήματος σε κάθε άλλο νομικό πρόσωπο ή οντότητα, εφαρμοζομένων των διατάξεων του ν. 2472/1997 (Α' 50) για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Στις παραγράφους 4 έως 12 θεσμοθετείται Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων, σύμφωνα με τις επιταγές της Οδηγίας. Ορίζεται το Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων ως ηλεκτρονικά συνδεδεμένο σύστημα με το ΑΦΜ κάθε νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας υπό την ευθύνη της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων, μέσω της οποίας γίνεται η πρόσβαση, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η Γ.Γ.Π.Σ. του Υπουργείου Οικονομικών έχει ενσωματώσει έναν τεράστιο όγκο επικαιροποιημένων οικονομικών στοιχείων ως προς τους πραγματικούς δικαιούχους, το στοιχείο της διαλειτουργικότητας και της προσβασιμότητας, την άμεση επίπτωση των διοικητικών κυρώσεων, γεγονός το οποίο μπορεί να λειτουργήσει προληπτικά και να εξασφαλίσει την τήρηση της υποχρέωσης των υπόχρεων οντοτήτων για

παροχή επικαιροποιημένων στοιχείων.

Το Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων δύναται να συνδέεται με το Γενικό Εμπορικό Μητρώο του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, στο οποίο είναι καταχωρισμένο το νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης δύναται να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα για τη σύνδεση του Μητρώου με τα στοιχεία του ΓΕΜΗ. Επίσης, μπορεί να συνδέεται με τα Αποθετήρια Τίτλων.

Στις παραγράφους 6 και 7 ορίζονται οι αρχές και τα πρόσωπα που έχουν πρόσβαση στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων, καθώς και η δυνατότητα περιορισμού της πρόσβασης και των παρεχόμενων πληροφοριών με έκδοση απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, κατόπιν εισήγησης της Αρχής.

Στις παραγράφους 8 και 9 ορίζονται οι διοικητικές κυρώσεις στην περίπτωση μη συμμόρφωσης των υπόχρεων νομικών προσώπων και οντοτήτων και παράβασης της υποχρέωσης της παραγράφου 1.

Στην παράγραφο 10, προβλέπεται η δυνατότητα τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί να συστήνουν κοινά πληροφοριακά συστήματα, τα οποία επιτρέπουν την καταχώριση πληροφοριών για τους νόμι-

μους και τους πραγματικούς δικαιούχους των νομικών προσώπων που είναι πελάτες τους, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που εδρεύουν στην αλλοδαπή. Για το σκοπό αυτόν, τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί δύναται να ιδρύουν ειδικά νομικά πρόσωπα ή να αξιοποιούν υπάρχοντα νομικά πρόσωπα εξειδικευμένα στη συγκέντρωση, επεξεργασία και διάθεση εμπορικών και διατραπεζικών πληροφοριών, όπως π.χ. η εταιρεία Τραπεζικά Συστήματα Πληροφοριών-Τειρεσίας. Με τα κοινά αυτά πληροφοριακά συστήματα τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί θα μπορούσαν να ανταπεξέλθουν στις υποχρεώσεις του νόμου. Επιπροσθέτως, τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί θωρακίζονται περαιτέρω με αυτά τα συστήματα έναντι της κακόβουλης χρήσης νομικών προσώπων για σκοπούς νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, καθώς καταχωρούν τις ως άνω πληροφορίες και για νομικά πρόσωπα που εδρεύουν στην αλλοδαπή, συμπεριλαμβανομένων εξωχώριων εταιρειών και εταιρειών ειδικού σκοπού που αποτελούν πηγή υψηλότερου κινδύνου.